

dve, za znanstveno delo in za geografski pouk. Slednja je imela junija 1969 prvi sestanek. Prizadevala si bo izposlovati v vseh republikah to, kar imamo zdaj samo v Sloveniji in v BiH, to je dve uri tedenskega pouka geografije v vseh razredih gimnazije. Pač pa so geografi v Srbiji uspeli bolj kot v ostalih republikah glede geografije na srednjih strokovnih šolah. Tam bodo v prvem letniku tri tedenske ure iz ekonomske geografije (Kot zanimivost: v Srbiji imajo v prvem letniku gimnazije samo splošno fizično geografijo). Sestanek je tu-

di menil, da sedanji sistem pouka geografije v koncentričnih krogih ni primeren. Ker pa je reforma geografskega pouka zelo kompleksno vprašanje, je upravni odbor GDS na svoji seji 23. VI. 1969 sklenil predložiti Oddelku za geografijo Filozofske fakultete, da naj se loti kolektivne študijske teme - didaktika geografije na osnovnih, srednjih in visokih šolah. Uredništvo Geografskega obzornika bo pozdravilo vsak prispevek iz vrst geografov-šolnikov o tej problematiki.

Ivan Gams

Strokovna kvalifikacija učiteljev geografije na osnovnih šolah Slovenije

Upravni odbor Geografskega društva je zaradi urejanja organizacijskih zadev zaprosil področne zavode za prosvetno pedagoško službo za sezname vseh, ki poučujejo geografijo na osnovnih in srednjih šolah. Zaprošil je tudi za podatke o strokovni izobrazbi, kar je večina bolj ali manj ustregla. V tem sestavku so tabelarno zbrani podatki iz teh seznamov, ki veljajo za stanje v prvih mesecih leta 1969. Piscu tega sestavka ni bilo mogoče preverjati, v koliko so navedbe v seznamih resnične. Tudi niso vsi zavodi učiteljev geografije uvrščali po enakih kriterijih. Vendar menim, da podatki tudi taki, kot so, lahko koristno služijo za presojo, kakšna je strokovna kvalifikacija tistih, ki učijo mla-

dino geografije, kje so kadrovske vrzeli največje, kje je pomoč pri strokovnem izobraževanju najbolj potrebna.

V spodnjih tabelah so učitelji grupirani po predmetni skupini, ki so jo končali pri visokošolskem ali višješolskem študiju. Oznaka GEO pomeni, da je profesor končal enopredmetno skupino, GEO-Zg pomeni geografijo kot glavni in zgodovino kot sekundarni predmet, Zg-GO pomeni geografijo kot "B" predmet, druge povezave geografije so pod rubriko GEO-drugo. Pri predmetnih učiteljih so pod prvo rubriko uvrščeni vsi, ki so na PA končali zgodovino in geografijo ali so redko, absolventi geografije na FF.

Tabela I - Izobrazba učiteljev geografije na osnovnih šolah

Zavod za prosvetno pedagoško službo	Profesorji						Predmetni učitelji				Študenti in abs.PA			Učite- lji	Št. vseh	%			
	GEO	GEO- Zg	Zg - GEO	GEO- drugo	Ost- ali	Skup. št.	Zg- GEO	GEO- ost.	Ostalo	Skup. št.	Zg- GEO	Ostali	Sk. št.			P	PU	ČT	U
KOPER	2	1	1	1	3	8	12	1	-	13	11	4	15	2	38	21.0	34.2	39.5	5.3
ORAVOGRAJ	3		4			7	11	-	-	11	4*	-	4	2	24	29.2	45.8	16.7	8.3
CELJE	3	1	1	1	1	7	37	4	2	43	1	-	1	15	66	10.6	65.2	1.5	22.7
MARIBOR	13	1	2	1	-	17	29	3	1	33	-	-	-	-	50	34.0	66.0	-	-
NOVO MESTO	4	2	1	-	2	9	-	-	-	14	-	-	4	9	36	25.0	38.9	11.1	25.0
KRANJ						14				15				6	35	40.0	42.9	-	17.1
NOVA GORICA						3				16				3	22	13.6	72.8	-	13.6
MURSKA SOBOTA						0				1			1	40	42	-	2.4	2.4	95.2
KRŠKO						3				9			-	8	20	15.0	45.0	-	40.0
LJUBLJANA						55				52			6	5	118	46.6	44.1	5.1	4.2
Skupno						123				207			31	90	451				

Razmere na osnovnih šolah podaja tabela št. 1. Zadnjih pet zavodov za prosvetno pedagoško službo ni podrobneje klasificiralo učiteljev geografije in zato je v tabeli navedeno le skupno število za posamezna zvanja.

Izstopa v končnih rubrikah o procentih zvanj koprski zavod z visokim deležem študentov. Preseneča celjski zavod s precejšnjim deležem učiteljev, ki poučujejo geografijo brez posebne strokovne izobrazbe. Njegov delež učiteljev je podoben novomeškemu povprečju. Najbolj pa izstopa murskosoboški zavod, kjer je skoraj vsa teža geografskega pouka na učiteljih. Ob takem stanju se zdi število študentov malenkostno. Za Prekmurjem je stanje najslabše v krškem območju. Najboljše zasedbo ima ljubljanski zavod, kjer je na osnovnih šolah skoraj enako število predmetnih učiteljev kot profesorjev.

Na podoben način je tabelarno prikazana strokovna izobrazba učiteljev geografije na srednjih šolah, od katerih so izvzete gimnazije. Pripombe k razumevanju tabele so približno iste kot pri prejšnji. Od nekaterih zavodov nismo dobili podatkov, od nekaterih drugih so pomanjkljivi. Tudi v naslednji tabeli izstopa s slabšo strokovno kvalifikacijo celjski zavod, seveda poleg Prekmurja. Toda tudi v ljubljanskem območju poučuje geografijo še precej učiteljev in predmetnih učiteljev. Dejstvo, da je na srednjih šolah Slovenije (brez gimnazij) med predavatelji geografije še ena tretjina predmetnih učiteljev (in ena osmina učiteljev), daje upanje, da se bo strokovna izobrazba učiteljev geografije v bodoče še izboljševala, zakar bodo še potrebni povsem kvalificirani fakultetno izobraženi geografi. Ta trditev drži tem bolj, ker je dejansko stanje verjetno še malo slabše, kot ga prikazuje tabela.

Tabela II - Izobrazba učiteljev geografije na srednjih šolah (brez gimnazij)

Zavod za prosvetno pedagoško službo	Profesorji						Predmetni (strokovni) učitelji			Učitelji	Skupno število	%		
	GEO	GEO- Zg	Zg- GEO	GEO- ostalo	Ostali	Skupno štev.	GEO-Zg ali GEO	Ostali	Skupno štev.			P	PU	U
KOPER	1	1	1	1	-	4	1	2	3	-	7	57.1	42.9	-
DRAVOGRAD				1		1	1	1	2	-	3	33.3	66.7	-
CELJE	3			1	2	6	5	1	6	1	13	46.7	46.7	7.6
MARIBOR	8	8	1	3	-	20	3	2	5		25	80.0	20.0	-
NOVO MESTO	2	2				4					4	100.0		-
NOVA GORICA	3					3					3	100.0		-
MURSKA SOBOTA	3		1			5	1	1	2	1	8	62.5	25.0	12.5
LJUBLJANA						51			13	9	73	69.9	17.8	12.3
Skupno						94			31	11	136			

Podatke za gimnazije je posredovalo devet zavodov. Pri njih uči geografijo na gimnazijah 57 oseb. Od tega jih je 55 v zvanju profesorja. V tem oziru je stanje zadovoljivo. Nekoliko manj zadovoljiva je izobrazba profesorjev, med katerimi jih je več absolviralo geografijo kot sekundarni predmet. Najteže je v tem oziru v Prekmurju, kjer med sedmimi učitelji geografije dva nista geografsko izobražena profesorja, nekaj pa ima našo stroko kot sekundarni predmet, medtem ko ima po podatkih zavoda en predavatelj geografije zvanje učitelja.

Vseh oseb, ki poučujejo geografijo na osnovnih in sred-

njih šolah na območju zavodov, ki so nam poslali podatke, je 644. Od njih ima zvanje profesorja 272 oseb (42%), predmetnega učitelja 239 (37%) in zvanje učitelja 102 osebi (16%). Drugo so študenti, absolventi in pod.

Upamo, da se bo kdo (ali katera institucija) zdaj, ko polagamo večjo skrb postdiplomskega izobraževanja pedagoškega osebja, zbral popolnejše podatke od zgor-njih in med drugim ugotovil, koliko geografov poučuje druge predmete. Učitelji geografov tudi pogrešamo podatkov o izgledih za nove nastavitve diplomiranih geografov, kar vse še čaka nadaljnega dela.

Ivan Gams